

UMEÅ UNIVERSITET

REGLER FÖR UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ VID UMEÅ UNIVERSITET

Typ av dokument:	Regel
Datum:	2021-10-05
Dnr:	FS 1.1-334-21
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	2021-10-05 och tills vidare
Område:	Utbildning på forskarnivå
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Regler för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet, dnr FS 1.1-279-18, 2018-06-26

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

Innehåll	2
1. Beskrivning	4
2. Bakgrund.....	4
3. Allmän studieplan	5
3.1. Innehåll	5
3.2. Examensmål och lärandemål	5
4. Individuell studieplan	6
4.1. Fastställande.....	6
4.2. Innehåll	6
4.3. Uppföljning.....	7
4.4. Avvikelser från individuell studieplan	7
5.Handledning	8
5.1. Krav för handledning.....	8
5.2. Referensgrupp	8
5.3.Handledares ansvar	9
5.4.Handledningstid.....	9
5.5. Byte av handledare	9
5.6. Indragning av handledning och andra resurser	10
6. Examinator	10
7. Disputation	10
7.1. Tid och plats för disputation.....	11
7.2. Publicering och arkivering av doktorsavhandling	11
7.3. Tillkännagivande	11
7.4. Ordförande	12
7.5. Opponent.....	12
7.6. Betygsnämnd	12
7.7. Betyg.....	12
8. Licentiatseminarium.....	13

UMEÅ UNIVERSITET

8.1.	Tid och plats för licentiatseminarium	13
8.2.	Publicering och arkivering av licentiatavhandling	13
8.3.	Tillkännagivande	14
8.4.	Licentiatseminarium och ordförande.....	14
8.5.	Opponent och betygskommitté	14
8.6.	Betyg.....	14
9.	Examensbevis	15
10.	Gemensam och dubbel examen	15
11.	Tillgodoräknande och urval	17
12.	Dokumentation i Ladok på forskarnivå	18
13.	Förlängning av anställning som doktorand	18
13.1.	Sjukdom.....	19
13.2.	Tjänstgöring inom totalförsvaret.....	19
13.3.	Förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer eller studentorganisationer	19
13.4.	Föräldradighet för vård av barn.....	21
13.5.	Ledighet för vård av sjukt barn.....	21
13.6.	Andra särskilda skäl för förlängning av anställningstiden	21
14.	Högskolepedagogik för doktorander	21
15.	Jäv.....	22
	Bilaga: Högskoleförordningen, examensordningen.....	23

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Umeå universitet har ett övergripande ansvar för doktoranderna. Rektor har tillsyn över utbildningen, inrättar ämnen och beslutar om indragning av doktoranders resurser. Varje fakultetsnämnd ansvarar förutom vad som anges i detta regelverk, för utbildningens kvalitet och effektivitet, men även för utbildningens utformning och uppföljning samt relevant information. Dekanerna har ett mer operativt ansvar för beslut på fakultetsnivå.

Reglerna beskriver både nationella föreskrifter och Umeå universitets bestämmelser för allmän och individuell studieplan, examens- och lärandemål. Vidare regleras handledning, examinator, disputation, licentiatseminarium, examensbevis, gemensam och dubbel examen samt tillgodoräknande. Slutligen behandlas dokumentation i Ladok på forskarnivå, förlängning av anställning som doktorand, högskolepedagogik för doktorander och jäv.

2. Bakgrund

Högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993: 100) fastställer ramarna för utbildning på forskarnivå. *Regler för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet* bygger på dessa. Handledare och doktorander ska vara förtrodda med både nationella och lokala regler.

Beslutsfattande och styrning av utbildning ska vara rättssäker och präglas av respekt för alla som omfattas av eller är involverade i utbildningen. Rutiner och ansvarsförhållanden ska vara tydliga, strukturerade och rättssäkra. De grundläggande förutsättningarna för att bedriva och genomföra utbildningen ska vara lika oavsett fakultet och institution.

Antagning till utbildning på forskarnivå styrs av *Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet* som fastställs av universitetsstyrelsen. Antagningsordningen är övergripande och reglerar ansökan och antagning, behörighet och urval samt finansiering för examina med doktorsexamen och licentiatexamen som slutmål. Dessutom specificeras krav för individuell studieplan och handledning i samband med antagning.

Andra relevanta regler och policydokument som gäller för samtliga anställda och studenter vid Umeå universitet, t.ex. Open Access-policy för vetenskaplig publicering, handlingsplan för jämställdhetsintegrering, etikprövning och personuppgiftsbehandling, regler avseende förfarande vid anklagelse om vetenskaplig ohederlighet samt disciplinregler, gäller också inom utbildningen på forskarnivå.

Enligt *Regel för universitetsgemensamma styrdokument* ska ett antal perspektiv integreras i nya och reviderade styrdokument vid Umeå universitet.

I följande regel har student-, arbetsmiljö-, samverkans- och ett internationellt perspektiv integrerats. På grund av dokumentets innehåll har hållbarhets- och tillgänglighetsperspektiven inte integrerats.

UMEÅ UNIVERSITET

3. Allmän studieplan

Nationell reglering

6 kap 26 § högskoleförordningen: För varje ämne som utbildning på forskarnivå anordnas i ska det finnas en allmän studieplan. Förordning (2010:1064).

6 kap. 27 § högskoleförordningen: I en allmän studieplan ska följande anges: det huvudsakliga innehållet i utbildningen, krav på särskild behörighet och de övriga föreskrifter som behövs. Förordning (2010:1064).

Rektors delegation

Rektors delegation till fakultetsnämnd

Kap. 3.2.2.1 Besluta om fastställande av allmän studieplan för utbildning på forskarnivå inklusive beslut om krav på särskild behörighet. FÅR EJ DELEGERAS VIDARE.

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för allmän studieplan.

- Tillämpliga allmänna studieplaner för utbildningar på forskarnivå ska finnas tillgängliga vid varje institution och ansvarig fakultets webbsida.
- Vid annonsering av ledig utbildningsplats ska anges var den allmänna studieplanen, för det ämne till vilket antagning ska ske, finns tillgänglig.

3.1. Innehåll

Allmän studieplan inom ett ämne på forskarnivå ska ha följande grundläggande innehåll.

- Datum för fastställande.
- Studieplanens giltighetstid.
- De nationella målen för utbildningen som är specificerade i högskoleförordningens examensordning bilaga 2.
- Lärandemål för eventuella olika ämnesinriktningar.
- Förkunskapskrav och andra villkor för grundläggande behörighet och särskild behörighet som gäller för att bli antagen. Nationella krav för grundläggande och särskild behörighet är specificerade i högskoleförordningen 7 kap. 39-40 §§.
- Eventuella övriga preciserade krav i examensbeskrivningen för viss inriktning.
- Huvudsaklig uppläggning av utbildningen fram till doktorsexamen och licentiatexamen.
- Fördelning mellan kurs- och avhandlingspoäng.
- Obligatoriska kurser.
- Krav för doktorsavhandling och licentiatavhandling.
- Examenskrav.
- Möjlighet att i förekommande fall avsluta studierna till doktorsexamen med en licentiatexamen.
- Hänvisning till gällande lagstiftning för utbildningen.

3.2. Examensmål och lärandemål

I högskoleförordningens examensordning anges examensmålen för doktorsexamen och licentiatexamen.

UMEÅ UNIVERSITET

- Examensmålen ska vara uppfyllda när examen på forskarnivå utfärdas. Målen beskriver kunskaper, färdigheter och förmågor som doktoranden ska ha uppnått vid examen.
- De nationella examensmålen anpassas för varje enskild doktorand genom att formuleras som individuella lärandemål. De individuella lärandemålen utgår från varje doktorands förutsättningar och avhandlingsprojektets karaktär.
- Handledare och doktorand planerar och formulerar de individuella lärandemålen utifrån vad doktoranden ska examineras i, gentemot de nationella examensmålen (se kapitel 4.2).
- Examinationen kan ske antingen genom godkända kurser eller aktiviteter inom avhandlingsarbetet som sedan examineras vid den offentliga disputationen.

4. Individuell studieplan

Nationell reglering

6 kap 29 § högskoleförordningen: För varje doktorand skall det upprättas en individuell studieplan. Planen ska innehålla högskolans och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning. Planen ska beslutas efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Den individuella studieplanen ska regelbundet följas upp och efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare ändras av högskolan i den utsträckning som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet. Förordning (2010:1064).

Rektors delegation

Rektors delegation till dekan

Kap. 3.3.6.14 Besluta om riktlinjer för fastställande och uppföljning av individuell studieplan. FÅR EJ DELEGERAS VIDARE.

Kap. 3.3.6.15 Fastställa och följa upp individuell studieplan.

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för individuell studieplan.

4.1. Fastställande

- Den individuella studieplanen ska upprättas av doktorand och huvudhandledare i anslutning till antagning till utbildning på forskarnivå.
- Dekan eller den det är delegerat till beslutar om fastställande av varje enskild individuell studieplan.
- Dekan beslutar om riktlinjer för fastställande och uppföljning.

4.2. Innehåll

- Formerna för och frekvensen av handledning ska dokumenteras i den individuella studieplanen.
- Doktorandens åtaganden ska dokumenteras i den individuella studieplanen.
- Universitetets åtaganden för doktoranden ska dokumenteras i den individuella studieplanen.
- Varje doktorands individuella lärandemål ska anges i den individuella studieplanen.
- De individuella lärandemålen ska utgå från de lärandemål som anges i den allmänna studieplanen och de nationella examensmålen.

UMEÅ UNIVERSITET

- En tids- och finansieringsplan för hela studietiden ska biläggas den individuella studieplanen vid antagningen.
- När doktoranden antas till utbildning på forskarnivå med en licentiatexamen som slutmål ska skälen för detta särskilt motiveras och anges i den individuella studieplanen.
- De internationella erfarenheter som doktoranden förväntas erhålla ska anges i den individuella studieplanen.
- Samtliga examinerade kurser som ska ingå i examensbeviset ska anges i den individuella studieplanen.
- Samtliga förlängningar som beslutats till följd av särskilda skäl enligt högskoleförordningen ska dokumenteras i den individuella studieplanen.

4.3. Uppföljning

- Huvudhandledare och doktorand genomför en uppföljning av den individuella studieplanen minst en gång per år.
- För doktorander som antagits efter 2014-01-01 genomför huvudhandledare, doktorand och referensgrupp en uppföljning av den individuella studieplanen minst en gång per år.
- Dekan, eller den det är delegerat till, ansvarar för att den årliga uppföljningen av den individuella studieplanen är genomförd och dokumenterad samt fastställer uppföljningen och eventuella revideringar. Beslut om fastställande och eventuella revideringar ska dokumenteras skriftligen och kommuniceras med huvudhandledare, doktorand och eventuell referensgrupp.
- Prefekt, eller den det är delegerat till, ansvarar för att datum för uppföljningen av den individuella studieplanen dokumenteras i Ladok på forskarnivå.

4.4. Avvikelser från individuell studieplan

- Om en doktorand inte fullgjort sina åtaganden och avviker från den individuella studieplanen ansvarar prefekten för att detta kommuniceras skriftligen med doktoranden genom att detta särskilt antecknas i den individuella studieplanen. Denna särskilda anteckning ska dateras och undertecknas av prefekt och doktorand. Dokumentationen ska ange på vilket sätt avvikelse skett, vilka åtgärder som planeras med anledning av avvikelsen och de revideringar av den individuella studieplanen som beslutas med anledning av avvikelsen.
- Om en institution inte fullgjort sina åtagande och avviker från den individuella studieplanen ansvarar dekanen för att detta kommuniceras skriftligen med prefekten genom att detta särskilt antecknas i den individuella studieplanen. Denna särskilda anteckning ska dateras och undertecknas av prefekt och doktorand.
- Prefekt ansvarar för att utreda och vidta eventuella åtgärder, i de fall doktorand och handledare inte är överens, om åtaganden enligt den individuella studieplanen är uppfyllda eller ej.
- Vid konstaterade avvikelser från den individuella studieplanen ansvarar dekanen för att dessa kommuniceras skriftligen med institution som inte fullgjort sina åtaganden
- Dekan kan när det är motiverat upprätta eller göra ändringar i en enskild individuell studieplan.

UMEÅ UNIVERSITET

5.Handledning

Nationell reglering

6 kap. 28§ högskoleförordningen: För varje doktorand ska det utses minst två handledare. En av dem ska utses till huvudhandledare. Doktoranden har rätt till handledning under utbildningen så länge inte rektor med stöd av 30 § beslutar något annat. En doktorand som begär det ska få byta handledare. Förordning (2010:1064).

6 kap. 30§ högskoleförordningen: Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, ska rektor besluta att doktoranden inte längre ska ha rätt till handledning och andra resurser för utbildningen. Innan ett sådant beslut fattas ska doktoranden och hans eller hennes handledare ges möjlighet att yttra sig. Prövningen ska göras på grundval av deras redogörelser och annan utredning som är tillgänglig. Vid bedömningen ska det vägas in om högskolan har fullgjort sina egna åtaganden enligt den individuella studieplanen. Beslutet ska vara skriftligt och motiverat. Resurserna får inte dras in för den tid då doktoranden är anställd som doktorand eller får utbildningsbidrag för doktorander. Förordning (2010:1064).

6 kap. 31§ högskoleförordningen: Om resurserna för utbildningen har dragits in enligt 30§, kan doktoranden efter ansökan hos rektor få tillbaka sin rätt till handledning och andra resurser. Doktoranden måste då genom att uppvisa ett tillkommande studieresultat av beaktansvärd kvalitet och omfattning eller på något annat sätt göra sannolikt att han eller hon kan fullgöra sina återstående åtaganden enligt den individuella studieplanen. Förordning (2010:1064).

6 kap. 36§ högskoleförordningen: Rektor får inte delegera beslut enligt 30 och 31§§. Förordning (2010:1064).

Rektors delegation

Rektors delegation till dekan

Kap. 3.3.6.8 Utse handledare och biträdande handledare. FÅR EJ DELEGERAS VIDARE LÄNGRE ÄN TILL PREFEKT ELLER FÖRESTÅNDARE VID ARBETSENHET.

Kap. 3.3.6.9 Besluta om byte av handledare efter doktorands begäran. FÅR EJ DELEGERAS LÄNGRE ÄN TILL PREFEKT ELLER FÖRESTÅNDARE VID ARBETSENHET.

Kap. 3.3.6.16 Underteckna avtal eller överenskommelse med andra lärosäten och aktörer när extern handledning anlitas. FÅR EJ DELEGERAS VIDARE.

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för handledning.

5.1. Krav för handledning

- Huvudhandledare och biträdande handledare ska ha doktorsexamen och minst en av dem ska vara lägst docent.
- Minst en av handledarna ska ha genomgått den av Umeå universitet anordnade utbildningen för handledare eller bedömts ha motsvarande kompetens eller styrkta motsvarande pedagogiska meriter från annat lärosäte.
- Minst en av handledarna ska ha tillsvidareanställning som lärare vid Umeå universitet vid den institution där doktoranden är antagen och handledning sker.
- Vid utseende av handledare ska jävförhållanden särskilt beaktas. Senare uppkomna jävssituationer ska snarast åtgärdas.
- Prefekt ska säkerställa att en doktorand alltid har en huvudhandledare och minst en biträdande handledare.

5.2. Referensgrupp

- Doktorand som är antagen efter 2014-01-01 ska ha tillgång till en referensgrupp. I normalfallet ska minst två av handledarna och ytterligare minst en vetenskapligt meriterad lärare, utan anknytning till doktorandens forskningsprojekt, ingå i referensgruppen.

UMEÅ UNIVERSITET

- Referensgruppen ska följa upp den individuella studieplanen vid ett formaliserat möte med doktoranden minst en gång per år.
- Referensgruppernas protokoll ska sammanställas och kommenteras i fakulteternas årliga uppföljning av verksamhetsplan.

5.3.Handledares ansvar

- Huvudhandledaren ansvarar för att avhandlingsprojektet genomförs i samråd med doktoranden med beaktande av de individuella lärandemålen.
- Huvudhandledare och biträdande handledare ansvarar för att förmedla och ge råd om nationella och internationella kontakter och verka för att doktoranden ges möjlighet till studiebesök och deltagande vid konferenser.
- I handledarens ansvar ingår att vara uppdaterad om för utbildning på forskarnivå relevanta regelverk.

5.4.Handledningstid

- En heltidsdoktorand ska tilldelas kontinuerlig och behovsanpassad handledning under minst 100 klocktimmar per år under motsvarande fyra års heltidsstudier. En deltidspostdoktorand ska tilldelas handledning i motsvarande omfattning som den är aktiv under maximalt åtta år.
- I handledningstiden inkluderas den tid som handledare och doktorand arbetar med doktorandens utbildning, till exempel forskningsprojektet, kurser och utvecklingssamtal. I handledningstiden ingår även arbete med textgranskning, upprättande och uppföljning av individuell studieplan samt planering av seminarier och disputation/licentiatseminarium.
- Handledningsresurser ska fördelas mellan huvudhandledare och biträdande handledare utifrån doktorandens behov.
- Tid för handledning ska inkluderas i handledarnas ordinarie arbetstid och dokumenteras i tjänstgöringsplan för de handledare som är anställda vid Umeå universitet.

5.5. Byte av handledare

- En doktorand som begär att få byta handledare anmäler detta till prefekten vid den institution där doktoranden är registrerad.
- Prefekten ska ge tydlig information om vad ett handledarbyte innebär.
- Vid byte av handledare ska avsedd universitetsgemensam blankett användas.
- Blanketten för byte av handledare ska arkiveras vid institutionen.
- Begäran om byte av handledare ska hanteras skyndsamt.
- Bytet av handledare dokumenteras i Ladok på forskarnivå av institutionen där bytet skett.
- Den individuella studieplanen ska revideras omedelbart när byte av handledare görs. Revideringen sker tillsammans med den tillträdande handledaren. Den reviderade individuella studieplanen fastställs därefter av dekan eller den till vilken detta är delegerat.
- Institutionen rapporterar årligen till fakulteten antalet byten av handledare.

UMEÅ UNIVERSITET

5.6. Indragning av handledning och andra resurser

- Rektor beslutar om indragning av handledning och andra resurser enligt högskoleförordningen 6 kap. 30 § efter utredning enligt handläggningsordning för indragande av resurser för studerande på forskarnivå vid Umeå universitet.
- Doktoranden kan få tillbaka rätten till handledning och andra resurser efter ansökan hos och beslut av rektor under de förutsättningar som framgår av högskoleförordningen 6 kap. 31§.
- Efter beslut om indragande av handledning och andra resurser enligt högskoleförordningen 6 kap. 30 § ska det dokumenteras som ett administrativt avbrott i Ladok på forskarnivå.
- Beslut om indragande av handledning och andra resurser kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

6. Examinator

Nationell reglering

6 kap. 32§ Provsom ingår i utbildning på forskarnivå ska bedömas enligt det betygssystem som högskolan föreskriver. Betyget ska bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator). (SFS 2010:1064)

Rektors delegation

Rektors delegation till dekan

Kap. 3.3.5.1 Utse examinator vid utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för examinator.

Handläggningsordning för dokumentation av uppgifter i Ladok på forskarnivå vid Umeå universitet reglerar examinatorns roll och ansvar i arbetsprocessen för dokumentation i Ladok på forskarnivå.

7. Disputation

Nationell reglering

6 kap. 33 §, högskoleförordningen: Av examensbeskrivningen för doktorsexamen och konstnärlig doktorsexamen framgår att det för dessa examina krävs bland annat en godkänd doktorsavhandling. Doktorsavhandlingen ska ha försvarats muntligen vid en offentlig disputation. Vid disputationen ska det finnas en opponent. (SFS 2010:1064)

6 kap. 34 §, högskoleförordningen: Vid betygssättning av doktorsavhandlingen ska minst en person delta som inte är verksam vid den högskola där doktoranden examineras. (SFS 2010:1064).

6 kap. 35 §, Högskolan får meddela föreskrifter om det betygssystem som ska användas och om disputationen och betygssättningen i övrigt. (SFS 2010:1064)

Rektors delegation

Ärenden som rektor avgör

Kap. 3.1.10.1 Besluta om disputation eller licentiatseminarium vid annat lärosäte eller forskningsinstitut än Umeå universitet.

Rektors delegation till dekan

Kap. 3.3.6.4 Fastställa tid och plats för disputation.

Kap. 3.3.6.5 Medge undantag från elektronisk publicering av doktorsavhandling då upphovsrättsliga skäl föreligger.

Kap. 3.3.6.7 Besluta om ordförande, fakultetsopponent och betygsnämnd för varje enskild disputation. FÅR EJ DELEGERAS VIDARE.

Rektors delegation till överbibliotekarien

Kap. 3.5.1.1 Besluta om elektronisk spikning av doktorsavhandling.

UMEÅ UNIVERSITET

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för tid och plats för disputation, publicering av doktorsavhandling, tillkännagivande av disputation, disputation, ordförande, opponenter, betygsnämnd och betyg på doktorsavhandling.

7.1. Tid och plats för disputation

- Dekan fattar beslut om tid och plats för disputation. Om dekan är handledare beslutar prodekan om detta.
- Senast tolv veckor före planerad disputation preliminärbokas tid för disputation. I samband med detta lämnas förslag på fakultetsopponent och betygsnämndens sammansättning samt preliminär avhandlingstitel. Preliminärbokningen sker enligt respektive fakultets rutiner. Information om disputationstidpunkten vidarebefordras vid behov till andra berörda parter.
- Doktoranden ansöker om tid och plats för disputation genom den universitetsgemensamma blanketten senast åtta veckor innan avsedd disputation.
- Disputation ska i normalfallet äga rum på kontorsarbetstid under terminstid, i undantagsfall under perioden från den 15 augusti till terminsstart och från terminsslut till den 15 juni.
- Disputation ska i normalfallet genomföras fysiskt på plats vid Umeå universitet. Om särskilda skäl föreligger kan disputationen genomföras digitalt under förutsättning att det sker i en vetenskaplig miljö som säkerställer en vetenskaplig granskning samt att de tekniska förutsättningarna för ett sådant genomförande kan säkerställas.
- Disputation kan om särskilda skäl föreligger äga rum digitalt eller vid annat lärosäte, under förutsättning att doktoranden har bedrivit större delen av utbildningen vid detta lärosäte och under förutsättning att det sker i en vetenskaplig miljö som säkerställer en vetenskaplig granskning.
- Doktoranden ansöker hos rektor om disputation digitalt eller vid annat lärosäte. Till ansökan bifogas dekanens utlåtande om att sådana skäl föreligger som förutsätts för ett sådant genomförande.

7.2. Publicering och arkivering av doktorsavhandling

- Registrering och publicering av doktorsavhandlingar görs i publikationsdatabasen (DiVA) enligt instruktioner från Universitetsbiblioteket.
- Doktorsavhandlingar ska publiceras i fulltext i publikationsdatabasen om inte upphovsrättsliga hinder finns (se Open Access-policy för vetenskaplig publicering vid Umeå universitet).
- Tre fysiska exemplar av avhandlingen ska lämnas till Universitetsbiblioteket.
- Arkivering av doktorsavhandlingar ska ske i enlighet med dokumenthanteringsplan för utbildning på forskarnivå.

7.3. Tillkännagivande

- Tillkännagivande om disputation sker genom spikning, senast tre veckor innan disputation på arbetsdagar under perioden 15 augusti till 15 juni.
- Spikningen sker enligt instruktioner från Universitetsbiblioteket.

UMEÅ UNIVERSITET

- Tillkännagivandet sker när doktorsavhandlingen publiceras i Umeå universitets publikationsdatabas.

7.4. Ordförande

- Dekan utser ordförande för disputationen. Om dekan är handledare utser prodekan ordförande.
- Till ordförande vid disputation utses en disputerad lärare vid Umeå universitet, i normalfallet inte handledaren.
- Ordförande har rätt att närvara vid och delta i betygsnämndens överläggningar men inte att delta i dess beslut.

7.5. Opponent

- Dekan utser opponent. Om dekan är handledare utser prodekan opponent.
- Till opponent utses en vetenskapligt meriterad person med i normalfallet minst motsvarande docentkompetens.
- Opponenten ska inte vara verksam vid Umeå universitet.
- Opponenten har rätt att närvara vid och delta i betygsnämndens överläggningar men inte att delta i dess beslut.

7.6. Betygsnämnd

- Dekan utser betygsnämnd. I normalfallet utses även suppleant. Om dekanen är handledare utser prodekan betygsnämnd och suppleant.
- Betygsnämnden ska bestå av tre eller fem vetenskapligt meriterade ledamöter. De ska i normalfallet ha minst docentkompetens.
- Minst en person i betygsnämnden ska inte vara verksam vid Umeå universitet.
- Om betygsnämnden består av tre ledamöter kan högst en person vara från den institution där doktoranden huvudsakligen varit verksam. Om betygsnämnden består av fem ledamöter kan högst två personer vara från den institution där doktoranden huvudsakligen varit verksam.
- Betygsnämnden ska innehålla både män och kvinnor.
- Betygsnämnden är beslutsför när alla ledamöter är närvarande.
- Betygsnämnden utser ordförande för betygsnämnden inom sig.
- Betygsnämnden beslutar om betyg för varje enskild doktorsavhandling.
- Handledare har rätt att närvara vid och delta i betygsnämndens överläggningar men inte i dess beslut.

7.7. Betyg

- Betyg för doktorsavhandling beslutas av betygsnämnd.
- Doktorsavhandlingen ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.
- Vid betygssättningen ska hänsyn tas till både innehållet i och det offentliga försvaret av doktorsavhandlingen.

UMEÅ UNIVERSITET

- Som betygsnämndens beslut om betyg ska gälla den mening som majoriteten enar sig om.
- Betygsnämnden beslutar om betyget ska motiveras. Om betygsnämnden är oenig i sitt beslut om betyget ska detta alltid motiveras. Om avhandlingen bedöms underkänd ska detta alltid motiveras.

8. Licentiatseminarium

Rektors delegation

Ärenden som rektor avgör

Kap. 3.1.10.1 Besluta om disputation eller licentiatseminarium vid annat lärosäte eller forskningsinstitut än Umeå universitet.

Rektors delegation till dekan

Kap. 3.3.6.6 Besluta om ordförande, betygsnämnd och fakultetsopponent för varje enskilt licentiatseminarium.

Förutom rektors delegation gäller följande för tid och plats för licentiatseminarium, tillkännagivande och publicering av licentiatavhandling, ordförande, opponent och betygskommitté vid licentiatseminarium och betyg på licentiatavhandling och försvaret av denna.

8.1. Tid och plats för licentiatseminarium

- Senast tolv veckor före planerat licentiatseminarium preliminärbokas tid, samtidigt lämnas förslag till ordförande, eventuell fakultetsopponent och betygsnämndens sammansättning.
- Preliminärbokningen, som görs enligt respektive fakultets rutiner, vidarebefordras vid behov till andra berörda parter.
- Licentiatseminariet ska i normalfallet äga rum på kontorsarbetstid under terminstid, i undantagsfall under perioden från 15 augusti till terminsstart och från terminsslut till 15 juni.
- Om dekanen är handledare beslutar prodekan om tid och plats.

8.2. Publicering och arkivering av licentiatavhandling

- Registrering och publicering av licentiatavhandlingar görs i publikationsdatabasen (DiVA) enligt instruktioner från Universitetsbiblioteket.
- Licentiatavhandlingar ska publiceras i fulltext i publikationsdatabasen om inte upphovsrättsliga hinder finns (se Open Access-policy för vetenskaplig publicering vid Umeå universitet).
- Om licentiatavhandlingen trycks ska ett fysiskt exemplar lämnas till Universitetsbiblioteket.
- Arkivering av licentiatavhandlingar ska ske i enlighet med dokumenthanteringsplan för utbildning på forskarnivå.

UMEÅ UNIVERSITET

8.3. Tillkännagivande

- Licentiatavhandlingen ska finnas tillgänglig vid den institution där doktoranden är verksam senast två veckor innan försvaret. Tid och plats för licentiatseminariet anslås senast en vecka innan det äger rum.

8.4. Licentiatseminarium och ordförande

- Licentiatavhandlingen ska försvaras vid ett offentligt seminarium på den institution där doktoranden är verksam.
- Till ordförande utses en disputerad och vetenskapligt meriterad lärare vid Umeå universitet. Dessutom kan en fakultetsopponent utses. I de fall ingen opponent utses och ordförande är diskussionsledare ska denne i normalfallet inte vara verksam vid den institution där doktoranden varit verksam.
- Om dekanen är handledare beslutar prodekan om ordförande.
- Ordförande har rätt att närvara vid och delta i betygskommitténs överläggningar, men inte i dess beslut.

8.5. Opponent och betygskommitté

- I de fall en opponent utses ska det vara en disputerad och vetenskapligt meriterad person.
- Om dekanen är handledare beslutar prodekan om opponent.
- I de fall en opponent utses ska denne i normalfallet inte vara verksam vid den institution där doktoranden varit verksam. Opponenten har rätt att närvara vid och delta i betygskommitténs överläggningar men inte i dess beslut.
- Om dekanen är handledare beslutar prodekan om betygskommittén.
- Betygskommittén ska bestå av tre disputerade och vetenskapligt meriterade ledamöter. I normalfallet utses även en suppleant från Umeå universitet.
- Högst en person kan vara från den institution där doktoranden är verksam.
- Betygskommittén ska innehålla både män och kvinnor.
- Betygskommittén är beslutsför när alla ledamöter är närvarande.
- Betygskommittén utser ordförande inom sig.
- Handledare har rätt att närvara vid betygskommitténs sammanträde, men inte i dess beslut.

8.6. Betyg

- Betyg för licentiatavhandlingen föreslås av betygskommittén.
- Licentiatavhandlingen ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.
- Vid betygssättningen ska hänsyn tas till både innehållet i och det offentliga försvaret av licentiatavhandlingen.
- Om betygskommittén är oenig i sitt förslag och om licentiatavhandlingen bedöms underkänd ska detta alltid motiveras.
- Betyg beslutas av utsedd examinator.

UMEÅ UNIVERSITET

9. Examensbevis

Nationell reglering

6 kap. 9§, högskoleförordningen: En student som uppfyller fordringarna för en examen ska på begäran få examensbevis av högskolan. (SFS 2006:1053)

6 kap. 10 §, högskoleförordningen: I examensbeviset ska högskolan ange

1. en examens benämning,
2. på vilken nivå examen avläggs,
3. om examen ingår i en gemensam examen som avses i 1 kap. 17 § högskolelagen (1992:1434),
4. vilka kurser som ingår i en examen på grundnivå och avancerad nivå, och
5. vid vilken högskola som kurser enligt 4, eller motsvarande del av en utbildning på forskarnivå, har genomgåts.

I examensbeviset får översättning av examensbenämningen till ett eller flera språk anges. (SFS 2011:687)

6 kap. 10a§ Till examensbeviset ska det fogas

1. en bilaga som beskriver utbildningen och dess plats i utbildningssystemet, och
2. när det gäller yrkeslärarexamen, en bilaga som anger vilka kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper som har legat till grund för den särskilda behörigheten enligt 4§ förordningen (2010:2021) om tillträde till utbildning som leder till yrkeslärarexamen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till paragrafen.

Universitets- och högskolerådet får meddela närmare föreskrifter om vad bilagorna enligt första stycket ska innehålla. (SFS 2012:712)

6 kap. 11 §, högskoleförordningen: Om ett examensbevis ska avse utbildning vid mer än en högskola, ska beviset utfärdas av den högskola där studenten har slutfört sin utbildning. Detta gäller dock inte om de berörda högskolorna i det enskilda fallet har kommit överens om något annat eller om högskolorna tillsammans ska utfärda en gemensam examen enligt 1 kap. 17 § högskolelagen (1992:1434). (SFS 2009:1068)

Rektors delegation

Rektors delegation till universitetsdirektören

Kap. 3.4.3.1 Besluta om och utfärda examensbevis inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, fastställa mallar för dessa bevis samt besluta huruvida en sökande uppfyller kraven för en sådan examen.

Kap. 3.4.3.3 Avge yttrande i överklagandeprocesser som rör avslag på ansökan om examensbevis inom grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för examensbevis.

- Examensbevis söks av doktoranden hos Studentcentrum/Examina och erhålls efter att kraven för doktorsexamen eller licentiatexamen uppfyllts.
- Av examensbeviset framgår namn och personnummer, examensbenämning, fakultet, forskarämne, avhandlingens titel, godkända kurser/prov som registrerats i Ladok samt datum för avslutade studier.
- Som bilaga till examensbeviset bifogas en engelskspråkig examensbilaga/Diploma Supplement som beskriver utbildningen, hur det svenska högskolesystemet är organiserat samt nationella lärandemål för doktorsexamen och licentiatexamen.

10. Gemensam och dubbel examen

Nationell reglering

1 kap. 17 § högskolelagen:

En högskola som anges i bilagan till denna lag får utfärda en gemensam examen tillsammans med

1. en annan högskola,
2. en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, eller
3. ett utländskt lärosäte som inte är en fysisk person.

Med gemensam examen avses examina som får utfärdas av de lärosäten som tillsammans har anordnat en utbildning som kan leda till dessa examina. Utbildningen ska ha anordnats inom ett utbildningssamarbete mellan sådana lärosäten som avses i första stycket.

UMEÅ UNIVERSITET

Regeringen meddelar ytterligare föreskrifter om gemensamma examina. (SFS 2009:695)

1 kap. 18 § högskolelagen:

En högskola som avses i 17 § får inom ramen för ett utbildningssamarbete som anges i andra stycket samma paragraf besluta att överlåta förvaltningsuppgifter i fråga om antagning till och tillgodoräknande av utbildning till

1. En annan högskola,
2. en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, eller
3. ett utländskt lärosäte som inte är en fysisk person.

De förvaltningsuppgifter som överläts får bara innebära att

1. en studerande som har antagits till en del av utbildningen av ett annat lärosäte, som anordnar den delen av utbildningen, ska anses vara student som är antagen av högskolan när han eller hon bedriver studier där, och
2. en del av utbildningen som en studerande har gått igenom med godkänt resultat vid ett annat lärosäte ska tillgodoräknas honom eller henne för utbildning vid högskolan utan särskild prövning. (SFS 2009:695)

6 kap. 11 § högskoleförordningen:

Om ett examensbevis ska avse utbildning vid mer än en högskola, ska beviset utfärdas av den högskola där studenten har slutfört sin utbildning. Detta gäller dock inte om de berörda högskolorna i det enskilda fallet har kommit överens om något annat eller om högskolorna tillsammans ska utfärda en gemensam examen enligt 1 kap. 17 § högskolelagen (1992:1434). (SFS 2009:1068)

6 kap. 11a § högskoleförordningen:

En högskola får delta i ett utbildningssamarbete som anges i 1 kap. 17 § andra stycket högskolelagen (1992:1434) bara om samarbetet grundas på en skriftlig överenskommelse. En sådan överenskommelse får en högskola, som anges i bilagan till högskolelagen, ingå med

1. en annan högskola som omfattas av högskolelagen,
2. en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, eller
3. ett utländskt lärosäte som inte är en fysisk person. (SFS 2009:1068)

6 kap. 11b § högskoleförordningen:

En högskola som avses i 11 a § får ingå en överenskommelse som anges i samma paragraf bara om villkoren i andra och tredje styckena är uppfyllda. Högskolan ska genom överenskommelsen ha säkerställt att

1. varje del av utbildningen anordnas av något av de lärosäten som ingår i utbildningssamarbetet, och
2. även de delar av utbildningen som anordnas av ett annat lärosäte än högskolan vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet samt bedrivs så att en hög kvalitet nås i utbildningen.

Av överenskommelsen ska det framgå

1. vilken del av utbildningen som högskolan ska anordna,
2. vilken del av utbildningen ett annat lärosäte ska anordna,
3. vid vilket eller vilka av de lärosäten som anordnar en del av utbildningen en sökande till utbildningen ska antas,
4. att högskolan får anta sökande bara till den del av utbildningen som högskolan ska anordna,
5. när en studerande som har antagits till en del av utbildningen av ett annat lärosäte ska anses vara student enligt 11 c §,
6. att den del av utbildningen som en student har gått igenom med godkänt resultat vid ett annat lärosäte ska tillgodoräknas honom eller henne för utbildning vid högskolan utan särskild prövning,
7. vilken examen utbildningen kan leda till vid respektive lärosäte, och
8. övriga villkor som är nödvändiga för att utbildningen ska kunna genomföras. (SFS 2009:1068)

6 kap. 11 c §, högskoleförordningen:

En studerande som har antagits av ett annat lärosäte till en del av en utbildning som omfattas av en sådan överenskommelse som anges i 11 a §, ska anses vara student som är antagen av den högskola som har ingått överenskommelsen när han eller hon inom ramen för utbildningen bedriver studier där. Detta gäller bara om

1. det andra lärosätet anordnar den delen av utbildningen som lärosätet har antagit den studerande till, och
2. den studerande enligt överenskommelsen inte också ska antas av högskolan. (SFS 2009:1068)

6 kap. 11d §, högskoleförordningen:

En del av en utbildning som omfattas av en sådan överenskommelse som anges i 11 a § och som en student har gått igenom med godkänt resultat vid ett annat lärosäte ska tillgodoräknas honom eller henne för utbildning vid den högskola som har ingått överenskommelsen utan särskild prövning. (SFS 2009:1068)

6 kap. 11e § högskoleförordningen:

En högskola som avses i 11 a § får utfärda en gemensam examen bara om

1. studenten har gått igenom en utbildning som omfattas av en överenskommelse som anges i samma paragraf samt uppfyllt kraven för examen vid högskolan och vid minst ett annat lärosäte som har anordnat en del av utbildningen,
2. varje lärosäte som utfärdar en examen, som ingår i den gemensamma examen, får utfärda den examen som lärosätet utfärdar,
3. varje examen som ingår i den gemensamma examen och som utfärdas av en högskola som omfattas av högskolelagen (1992:1434) eller av en enskild utbildningsanordnare avser samma examen som högskolans, och
4. varje examen som ingår i den gemensamma examen och som utfärdas av ett utländskt lärosäte är på motsvarande nivå som högskolans examen. (SFS 2009:1068)

6 kap. 11f §, högskoleförordningen:

När en högskola som avses i 11 a § utfärdar en gemensam examen tillsammans med ett annat lärosäte får högskolan utfärda sitt examensbevis i samma dokument som det andra lärosätet utfärdar sitt examensbevis i. (SFS 2009:1068)

Rektors delegation

Rektors delegation till universitetsdirektören

Kap. 3.4.3.1. Besluta om och utfärda examensbevis inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, fastställa mallar för dessa bevis samt besluta huruvida en sökande uppfyller kraven för en sådan examen

Kap. 3.4.3.3. Avge yttrande i överklagandeärenden som rör avslag på ansökan om examensbevis inom grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

UMEÅ UNIVERSITET

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för gemensam och dubbel examen på forskarnivå.

- Rektor beslutar om skriftlig överenskommelse för utbildningssamarbeten som leder till gemensam examen på forskarnivå.
- Rektor beslutar om skriftlig överenskommelse för utbildningssamarbeten som leder till dubbel examen på forskarnivå.

11. Tillgodoräknande och urval

Nationell reglering

6 kap 6 § högskoleförordningen: Om en student vid en högskola i Sverige har gått igenom viss högskoleutbildning med godkänt resultat, har studenten rätt att tillgodoräkna sig detta för högskoleutbildning vid en annan högskola. Detta gäller dock inte, om det finns en väsentlig skillnad mellan utbildningarna.

Detsamma gäller studenter som har gått igenom en viss utbildning med godkänt resultat

1. vid universitet eller annan läroanstalt för högre utbildning i Danmark, Finland, Island eller Norge eller hos den som är part i Europarådets konvention av den 11 april 1997 om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen (SÖ 2001:46), eller

2. vid Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap. (SFS 2006:1053)

6 kap. 7 § högskoleförordningen: En student har rätt att tillgodoräkna sig annan utbildning än den som avses i 6 §, om de kunskaper och färdigheter som studenten åberopar är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. En student får även tillgodoräkna motsvarande kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet. (SFS 2006:1053)

6 kap. 8 § högskoleförordningen: Högskolan ska pröva om tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande. Endast den som är student kan komma i fråga för tillgodoräknande, om inte annat framgår av lag eller förordning. (SFS 2010:1064)

Rektors delegation

Rektors delegation till dekan

3.3.6.18 Besluta om tillgodoräknande under studierna på forskarnivå.

3.3.6.19 Avgi yttrande i överklagandeprocesser som rör tillgodoräknande inom forskarnivå. FÅR EJ DELEGERAS VIDARE.

3.3.6.20 Besluta om tillgodoräknande av andra året från masterexamen vid antagning till utbildning på forskarnivå. FÅR EJ DELEGERAS VIDARE.

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för tillgodoräknande.

- Ansökan om tillgodoräknande ska ske på anvisad ansökningsblankett.
- Varje tillgodoräknande som doktorand ansöker om ska göras efter en daterad individuell prövning av en doktorands kunskaper och färdigheter i förhållande till den utbildning som doktoranden ansöker om att få tillgodoräkna sig. Ett schablonmässigt tillgodoräknande får således inte göras från tidigare utbildning.
- Tillgodoräknande av kurser som examinerats ska motiveras i den individuella studieplanen.
- Examinator beslutar skriftligen om tillgodoräknande utifrån det skriftliga underlag som ansökan om tillgodoräknandet baseras på. Avslag ska motiveras.
- Ansökan och beslutshandlingar ska diarieföras.
- Beslut om tillgodoräknande kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.
- Vad som gäller i fråga om urval och de bedömningsgrunder som ska tillämpas vid prövning av de sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande.

UMEÅ UNIVERSITET

12. Dokumentation i Ladok på forskarnivå

Nationell reglering

2 kap. 1 § förordningen om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor:

Varje högskola ska dokumentera uppgifter om studenter. Varje högskola ska föra ett studieregister och där ange uppgifterna individuellt för varje student. Registret får föras med hjälp av automatiserad behandling.

Om en högskola avser att införa ett nytt system för att föra registret eller göra väsentliga förändringar i ett befintligt system, ska högskolan samråda dels med Ekonomistyrningsverket i syfte att säkerställa att de uppgifter i registret som ligger till grund för resurstilldelningen blir tillförlitliga, dels med Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet i syfte att säkerställa att uppgifterna i registret uppfyller krav på kvalitet och jämförbarhet mellan olika högskolor. Förordning (2018:1361).

3 kap. 7 § förordningen om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor: Registret ska innehålla uppgifter om samtliga doktorander. Uppgifterna får hämtas från högskolornas studieregister och ska omfatta följande:

1. identitetsuppgifter,
2. datum för antagning och termin för studiernas påbörjande,
3. ämne och högskola samt, i förekommande fall, sådan forskarskola som regeringen bestämt,
4. terminsvis registrering och aktivitet,
5. typ av studiefinansiering,
6. tidigare utbildning som gett behörighet till utbildningen på forskarnivå,
7. tillgodoräknad utbildning eller annan tillgodoräknad verksamhet i högskolepoäng och, i förekommande fall, om tillgodoräkandet avser utbildning på grundnivå eller avancerad nivå,
8. högskola i Sverige eller det land där doktoranden har genomgått sådan utbildning som avses i 6 eller 7, och
9. för avlagd examen: examens namn och ämne samt datum för utfärdande av examensbevis. Förordning (2012:501).

Förutom nationell reglering gäller följande för dokumentation i Ladok på forskarnivå.

Handläggningsordning för dokumentation av uppgifter i Ladok på forskarnivå vid Umeå universitet reglerar arbetsprocessen, ansvarsfördelning och vad som ska dokumenteras.

13. Förlängning av anställning som doktorand

Nationell reglering

5 kap. 7 § högskoleförordningen: En anställning som doktorand ska gälla tills vidare, dock längst till en viss tidpunkt och aldrig för längre tid än ett år efter avlagd doktorsexamen eller konstnärlig doktorsexamen.

...

Den sammanlagda anställningstiden får dock vara längre än vad som anges i tredje stycket, om det finns särskilda skäl. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet. (SFS 2009:933)

Rektors delegation

Rektors delegation till dekan

Kap. 3.3.6.10 Besluta vid särskilda skäl enligt 5 kap. 7 § tredje stycket i högskoleförordningen (1993:100), om förlängning av anställning som doktorand till följd av förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer eller studentorganisationer på universitetsgemensam- eller fakultetsnivå. FÅR EJ DELEGERAS VIDARE.

Kap. 3.3.6.11 Besluta vid särskilda skäl enligt 5 kap. 7 § tredje stycket i högskoleförordningen (1993:100), om förlängning av anställning som doktorand till följd av förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer eller studentorganisationer på institutionsnivå.

Kap. 3.3.6.12 Besluta vid särskilda skäl enligt 5 kap. 7 § tredje stycket i högskoleförordningen (1993:100), om förlängning av anställning som doktorand till följd av sjukdom, tjänstgöring inom totalförsvaret och föräldraledighet

Kap. 3.3.6.13 Besluta om förlängning av anställning som doktorand till följd av vård av sjukt barn.

Förutom nationell reglering och rektors delegation gäller följande för förlängning av anställning som doktorand.

Prefekt beslutar om sådan förlängning till följd av sjukdom, tjänstgöring inom totalförsvaret, förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer eller studentorganisationer och föräldraledighet för vård av barn samt ansvarar för att den beslutade förlängningen

UMEÅ UNIVERSITET

dokumenteras i den individuella studieplanen. Förlängningen medges endast för en tid som sträcker sig fram till disputationen oavsett vilket av ovanstående skäl som åberopas. Förlängningen ska finansieras av institutionen eller fakulteten. Beslut fattas enligt delegation.

13.1. Sjukdom

- Doktorand ska anmäla sjukfrånvaro enligt gällande lag och avtal till arbetsgivaren.
- Åberopar doktoranden sjukfrånvaro som särskilt skäl för förlängning av anställning som doktorand bör detta framföras årligen till prefekt i samband med uppföljningen av den individuella studieplanen samt den beslutade tiden för detta dokumenteras i densamma.
- Doktoranders anställning ska förlängas vid sjukdom med det antal dagar som registrerats i PASS (sjukskrivning på deltid omräknas till hela dagar). Förlängningen görs endast om doktoranden framför en sådan begäran på det sätt som framgår av punkten ovan och med beaktande av att förlängning medges endast fram till disputationen.

13.2. Tjänstgöring inom totalförsvaret

- När tjänstgöring inom totalförsvaret åberopas som skäl till förlängning av anställning ska förlängningen överenskommas med dekan. Förlängningen utgår för maximalt ett års uppdrag i taget eller annan tid enligt överenskommelse.

13.3. Förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer eller studentorganisationer

- Som anges i rubriken 13.3 kan en doktorand i normalfallet få förlängning av anställning som doktorand för maximalt 40 arbetsdagar per år och ej överstigande 120 arbetsdagar för hela studietiden för förtroendeuppdrag. I de fall ett enskilt uppdrag tar mer tid i anspråk avtalas förlängningen med dekan.
- När förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer åberopas som särskilt skäl till förlängning av anställning som doktorand får förlängning medges för den tid som ledighet erhållits inom de ramar som angivits ovan.
- När förtroendeuppdrag inom studentorganisationer åberopas som särskilt skäl till förlängning av anställning som doktorand ska uppdragets omfattning, i den del det avser närvaro i råd, kommittéer och arbetsgrupper eller motsvarande, skriftligen styrkas av sammankallande eller ordförande för respektive organ.
- När förlängning av anställning som doktorand till följd av särskilda skäl för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer eller studentorganisationer åberopas av doktoranden ska uppdraget, uppdragets omfattning och förlängningens tidslängd årligen föras in i den individuella studieplanen för att kunna åberopas som skäl till förlängning.

Universitetsnivå

- När förtroendeuppdrag inom studentorganisationer på central universitetsnivå åberopas som skäl för förlängning av anställning som doktorand ersätts dessa för maximalt ett års

UMEÅ UNIVERSITET

uppdragstid i taget, eller den kortare tid som faktiskt uppdrag utförts, inom de ramar som här anges:

Universitetsstyrelse, strategiska råd, ledningsråd	i normalfallet 10 arbetsdagar
Övriga råd, kommittéer och arbetsgrupper eller motsvarande	i normalfallet 5 arbetsdagar

För suppleant som aktivt deltar i verksamheten utgår den tid som doktoranden varit aktiv, men i normalfallet inte i större omfattning än vad som utgår för ordinarie ledamot.

I de fall förlängning ska beräknas för mer än lägsta antal dagar enligt ovan ska detta regleras innan doktoranden åtar sig uppdraget och uppdraget påbörjas.

Fakultetsnivå

- När förtroendeuppdrag inom studentorganisationer på fakultetsnivå åberopas som skäl för förlängning av anställning som doktorand ersätts dessa för maximalt ett års uppdragstid i taget, eller den kortare tid som faktiskt uppdrag utförts, inom de ramar som här anges:

Fakultetsnämnd och forskarutbildningsnämnd	i normalfallet 10 arbetsdagar
Råd, kommittéer och arbetsgrupper eller motsvarande	i normalfallet 5 arbetsdagar
Ordförande/styrelseledamot i studentkår	i normalfallet 30 arbetsdagar
Annan post i studentkår	i normalfallet 10 arbetsdagar
Ordförande i doktorandsektion/-förening	i normalfallet 25 arbetsdagar
Annan post i doktorandsektion/-förening	i normalfallet 10 arbetsdagar

För suppleant som aktivt deltar i verksamheten utgår den tid som doktoranden varit aktiv, men i normalfallet inte i större omfattning än vad som utgår för ordinarie ledamot.

I de fall förlängning beräknas för mer än lägsta antal dagar enligt ovan ska detta regleras innan uppdraget beslutas och påbörjas.

Institutionsnivå

- När förtroendeuppdrag inom studentorganisationer på institutionsnivå åberopas som skäl för förlängning av anställning som doktorand ersätts dessa för maximalt ett års uppdragstid i taget, eller den kortare tid som faktiskt uppdrag utförts, inom de ramar som här anges:

Kommittéer, samverkans- och arbetsgrupper eller motsvarande	i normalfallet 5 arbetsdagar
---	------------------------------

För suppleant som aktivt deltar i verksamheten utgår den tid som doktoranden varit aktiv, men i normalfallet inte i större omfattning än vad som utgår för ordinarie ledamot.

I de fall förlängning beräknas för mer än lägsta antal dagar enligt ovan ska detta regleras innan uppdraget beslutas och påbörjas.

UMEÅ UNIVERSITET

13.4. Föräldraledighet för vård av barn

- Doktorand ska anmäla föräldraledighet för vård av barn till arbetsgivaren enligt gällande lag och avtal.
- När föräldraledighet för vård av barn åberopas som särskilt skäl för förlängning av anställning som doktorand räknas tiden som föräldraledig tidigast från dagen då ledigheten inleds.
- När föräldraledighet för vård av barn åberopas förlängs anställningen i motsvarande omfattning som ledighet gäller.
- När partiell tjänstledighet för vård av barn åberopas som särskilt skäl för förlängning av anställning som doktorand ska kompensation ges motsvarande beviljad tjänstledighet.
- När förlängning till följd av föräldraledighet för vård av barn åberopas som särskilt skäl ska den sålunda fastställda tiden för detta årligen föras in i den individuella studieplanen.

13.5. Ledighet för vård av sjukt barn

- Doktorand ska anmäla vård av sjukt barn enligt gällande lag och avtal till arbetsgivaren.
- När tid med tillfällig föräldrapenning som erhållits för vård av sjukt barn åberopas som skäl för förlängning av anställning som doktorand kan personer som är berättigade till föräldrapenning tillgodoräkna sig samtliga frånvarodagar som av denna anledning anmälts till Försäkringskassan.
- När vård av sjukt barn åberopas som skäl till förlängning av anställning som doktorand kan anställningen förlängas med motsvarande arbetsdagar.
- När förlängning till följd av vård av sjukt barn åberopas som särskilt skäl ska den sålunda beslutade tiden för detta årligen föras in i den individuella studieplanen av prefekten.

13.6. Andra särskilda skäl för förlängning av anställningstiden

- Om det föreligger andra särskilda skäl som åberopas för förlängning av anställningstiden kan dekan besluta sådan förlängning om de åberopade skälen påverkat doktorandens möjligheter att slutföra studierna i tid. Sådan begäran om förlängning av anställningstiden ska framföras årligen till prefekt i samband med uppföljningen av den individuella studieplanen. Beslut om sådan förlängning ska dokumenteras i den individuella studieplanen.

14. Högskolepedagogik för doktorander

- Samtliga doktorander som undervisar eller kommer att undervisa på grund- eller avancerad nivå ska ha relevant högskolepedagogisk kompetens.
- Samtliga doktorander ska erbjudas utbildning för att utveckla relevant högskolepedagogisk kompetens som bidrar till deras pedagogiska meritering.
- När doktoranden undervisar ska den högskolepedagogiska utbildningen genomföras och finansieras inom ramen för institutionsanställningen.
- När den högskolepedagogiska utbildningen genomförs inom ramen för forskarutbildningen ska den dokumenteras med motsvarande högskolepoäng enligt planering i den individuella studieplanen.

UMEÅ UNIVERSITET

15. Jäv

Nationell reglering

11 § förvaltningslagen: Den som handlägger ett ärende är jävig

1. om saken angår honom själv eller hans make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,

2. om han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,

3. om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller underställning av en annan myndighets beslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och han tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,

4. om han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller

5. om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

12 § förvaltningslagen: Den som är jävig får inte handlägga ärendet. Han får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan lägligt uppskov.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självmant ge det till känna.

Har det uppkommit en fråga om jäv mot någon och har någon annan inte trätt i hans ställe, skall myndigheten snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om myndigheten inte är beslutsför utan honom och någon annan inte kan tillkallas utan olägligt uppskov.

Ett beslut i en jävsfråga får överklagas endast i samband med överklagande av det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet. Lag (1986:223).

- Utbildning på forskarnivå ska präglas av saklighet och opartiskhet. Samtliga som fullgör uppgift inom utbildningen eller examination ska därför iaktta saklighet och opartiskhet.
- Vid fullgörande av sådan uppgift gäller de bestämmelser om jäv som anges i förvaltningslagen.
- Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv, ska självmant ge det tillkänna.
- Särskild uppmärksamhet måste ägnas jävsgrunderna i samband med disputation och licentiatseminarium och annan handläggning som innebär myndighetsutövning mot enskild.
- Relationen mellan opponent eller ledamot i betygsnämnd och doktorand och handledare får inte innebära att någon av jävsgrunderna föreligger.
- Opponent och betygsnämndsledamot är skyldiga att i god tid före disputation anmäla om det föreligger någon omständighet i förhållande till doktorand eller handledare som kan innebära jäv.
- Vid sidan om handläggning som innebär myndighetsutövning mot någon enskild bör uppmärksamhet även fästas vid frågan om allmänhetens förtroende för myndighetens saklighet och opartiskhet kan rubbas i situationer där handledare och doktorand, eller personer som ingår i samma handledare- eller referensgrupp, har en nära privat relation.
- Släktskapsjäv får inte förekomma mellan handledare och doktorand och bör även undvikas mellan de handledare som ingår i en doktorands handledargrupp.
- Om släktskapsjäv mellan handledare inte kan undvikas ska anteckning därom med motivering anges i den individuella studieplanen.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga: Högskoleförordningen, examensordningen

DOKTORSEXAMEN	LICENTIATEXAMEN
<p>Omfattning Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning om 240 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå.</p>	<p>Omfattning Licentiatexamen uppnås antingen efter att doktoranden fullgjort en utbildning om minst 120 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå, eller efter att doktoranden fullgjort en del om minst 120 högskolepoäng av en utbildning som skall avslutas med doktorsexamen, om högskolan beslutar att en sådan licentiatexamen kan ges vid högskolan.</p>
<p>Mål</p> <p><i>Kunskap och förståelse</i> För doktorsexamen skall doktoranden</p> <ul style="list-style-type: none"> • visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och • visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet. <p><i>Färdighet och förmåga</i> För doktorsexamen skall doktoranden</p> <ul style="list-style-type: none"> • visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, • visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete, • med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen, • visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, • visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och • visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande. <p><i>Värderingsförmåga och förhållningssätt</i> För doktorsexamen skall doktoranden</p> <ul style="list-style-type: none"> • visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och • visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används. <p>Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) För doktorsexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.</p> <p>Övrigt För doktorsexamen med viss inriktning skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.</p>	<p>Mål</p> <p><i>Kunskap och förståelse</i> För licentiatexamen skall doktoranden</p> <ul style="list-style-type: none"> • visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet. <p><i>Färdighet och förmåga</i> För licentiatexamen skall doktoranden</p> <ul style="list-style-type: none"> • visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete, • visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och • visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet. <p><i>Värderingsförmåga och förhållningssätt</i> För licentiatexamen skall doktoranden</p> <ul style="list-style-type: none"> • visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning, • visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och • visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling. <p>Vetenskaplig uppsats För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.</p> <p>Övrigt För licentiatexamen med viss inriktning skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.</p>